

หลักสูตรอบรม การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์ หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 1/52

วันที่ 17 – 18 พฤษภาคม 2562 ผู้เข้าร่วมอบรม 53 คน
จาก อบต.หมอกจำแป่ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ได้กล่าวถึง ความเป็นมาของโครงการร้อยใจรักษ์ โดยเริ่มจากมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์เข้ามาดำเนินการ ในหมู่บ้านห้วยसानและหมู่บ้านข้างเคียงที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ได้นำแนวทางการพัฒนาทางเลื้อย ออก ใช้สร้างโอกาสในการปรับเปลี่ยนชีวิตจากการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มาเป็นอาชีพที่สุจริต

สำหรับหลักสูตรการอบรมนี้รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการร้อยใจรักษ์ โดยมีนโยบายที่สำคัญ คือการ ขยายผลโครงการฯ ไปสู่พื้นที่อำเภอชายแดนใน 4 จังหวัด คือ เชียงใหม่

เชียงราย แม่ฮ่องสอน และพะเยา รวมทั้งสิ้น 19 อำเภอ โดยมีมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ดำเนินการในการจัดฝึกอบรม

ทั้งนี้สิ่งที่คาดหวังในการอบรม นี้ คือ การมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนจากทุกคน และการนำประสบการณ์การเรียนรู้แนวทางพระราชดำริ หลักการทรงงาน และศาสตร์พระราชา “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสมกับชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาของชุมชน โดยชุมชนเป็นแกนหลักในการดำเนินงาน และท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ

หลักการพัฒนาทางเลือก ในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

นายยุทธชัย ตาห่อ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรยายโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ คือ 1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดูทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับชุมชนได้ 2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้นอยู่รอด นั่นคือ สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและโครงสร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือ มีรายได้มั่นคงสามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน คือ การมีเงิน และพึ่งพาตนเองได้ 3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ โดย โครงการร้อยใจรักษ์ ได้มีการสำรวจข้อมูลจริง พร้อมทั้ง การคืนข้อมูล ให้ชาวบ้านรู้ปัญหาของตนเอง และ 4. การวัดผลการพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดูจากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของชาวบ้านเพิ่มขึ้น และนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 1

การพัฒนาระบบน้ำ

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำ โดยใช้อ่างพวงขอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่แปลงเกษตรด้วยระบบกาลักน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุม และชาวบ้านต้องสละแรงงาน การทำงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ ท้องที่ ท้องถิ่น โดยที่โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : การติดตั้งมิเตอร์ ชาวบ้านในหมู่บ้านมีปัญหาอะไรหรือไม่

ตอบ : มีปัญหาบ้างในระยะแรก และคณะกรรมการการจัดการน้ำ ในหมู่บ้านจึงได้อธิบายถึง ปัญหาและเหตุผล ของมาตรการการจัดการน้ำ รวมถึง ต้องมีกองทุนไว้สำรอง เพื่อใช้จ่ายในการบริหาร จัดการเกี่ยวกับค่าวัสดุอุปกรณ์อีกด้วย

ถาม : การเก็บค่าน้ำตามมิเตอร์ในแต่ละเดือน ทางคณะกรรมการจัดการน้ำได้มีการประชุม หรือชี้แจงถึงรายรับ-รายจ่าย หรือไม่

ตอบ : มีการชี้แจงรายรับ-รายจ่าย ของการจัดการน้ำในชุมชน โดยคณะกรรมการจัดการน้ำ ซึ่งจะมีการประชุมทุกเดือน เพื่อชี้แจงและหารือ

ประเด็นแลกเปลี่ยน : อบต.หมอกจำแป่ โดยส่วนใหญ่จะใช้น้ำจากลำห้วย ในการเกษตร แต่ยังคงพบปัญหาด้านการบริหารและการจัดการน้ำในชุมชน เช่น หมู่ที่ 4 บ้านป่าแบก ที่ใช้ระบบน้ำประปาภูเขา แต่ยังคงขาดระบบการบริหารจัดการน้ำที่ดีพอ เนื่องจาก ชาวบ้านไม่เห็นด้วยกับการติดตั้งมิเตอร์ในครัวเรือน

ฐานการเรียนรู้ที่ 2

เกษตรพอเพียง พืชระยะยาวไม้ผล

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ อาโวคาโด ฯลฯ โดยไล่ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และ

ความสูงของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้าน และสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่านุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา นอกจากนี้ พัฒนา ต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้ เพื่อการส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อผลผลิต และการส่งเสริมปลูกกาแฟโรบัสต้า

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ในการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เคยมีสมาชิกในแยกกลุ่ม เพื่อนำ ผลผลิตไปขายให้พ่อค้าคนกลางหรือไม่

ตอบ : ขณะนี้ยังไม่มีเหตุการณ์นี้ เนื่องจาก การขายเดี่ยวให้กับผ่าน พ่อค้าคนกลาง ผู้ขาย จะได้ราคาที่น้อยกว่าบริษัท ใหญ่มารับซื้อ หรือน้อยกว่าขายโดยกลุ่มวิสาหกิจ เนื่องจากขาดการต่อรองราคาผลผลิตกับพ่อค้าคนกลาง

ถาม : มีข้อเสนอแนะอย่างไร ในการปลูกต้นทุเรียนให้ถูกวิธี

ตอบ : วิธีการปลูก ทุเรียน ต้องขุด วิธีกลบเนิน พืชชนิดนี้ ชอบน้ำ แต่ไม่แฉะ ไม่เช่นนั้น จะรากเน่า มีอัตราการรอดที่ 3 ปีขึ้นไป และออกผลในระยะ 5-7 ปี

ฐานการเรียนรู้ที่ 3

ความมั่นคงทางอาหาร ข้าว พืชอายุสั้น
(1 ไร่ 1 แสน)

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์อีโต้เป็นพันธุ์ท้องถิ่น โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ซึ่งจากเดิมได้ 600 กิโลกรัม/ไร่ เปลี่ยนมาเป็น 800 1,000 กิโลกรัม/ไร่ มีการทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร 1 ไร่ 1 แสน (เป้าหมายคือ อยากรู้ให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน มาทดลองทำแปลงเกษตร

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ปุ๋ยพือาร์ คืออะไร

ตอบ : ปุ๋ยพือาร์ เป็นปุ๋ยสูตรแห้ง มีส่วนประกอบคือ ชีววั 200 กิโลกรัม ปุ๋ย ซุปเปอร์ ฟอสเฟต 10 กิโลกรัม กรดอะมิโน 1.5 กิโลกรัม ปุ๋ย สูตร 46-0-0 2 กิโลกรัม ปุ๋ยสูตรเสมอ หรือ สูตร 15-15-2 กิโลกรัม นำส่วนผสม ทั้งหมด (ยกเว้นชีววั) ไปละลายในน้ำ แล้วจึง นำผสมกับชีววั เอาถุงพลาสติกบรรจุไว้ที่ 10 กิโลกรัม ห้ามให้อากาศเข้า หมักไว้ 1 อาทิตย์ แล้วจึงจะนำมาใช้งานได้

ถาม : ปุ๋ยสูตรนี้ สามารถใช้กับพืชชนิดใดได้บ้าง และมีวิธีการใช้งานอย่างไร

ตอบ : สามารถใช้ได้กับไม้ผล หรือพืชผักทุกชนิด วิธีการใช้งานคือ ขุดหลุมข้างๆ ประมาณ 1 วา แล้วใส่ปุ๋ย ครั้งละประมาณ 1 กิโลกรัม

ถาม : วิธีการใช้หัวเชื้อสารชีวภัณฑ์

ตอบ : ใช้สารชีวภัณฑ์อย่างสม่ำเสมอ อาทิตย์ละ 1 ครั้ง ปริมาณการใช้คือ หัวเชื้อ 1 ถัง ต่อน้ำ 40 ลิตร แขน้ำทิ้งไว้ข้ามคืน จากนั้นแยกเอาเฉพาะส่วนน้ำออก แล้วนำไปฉีดพ่นในแปลง

ถาม : วัสดุที่ใช้ในการผลิตหัวเชื้อสารชีวภัณฑ์ มีอะไรบ้าง

ตอบ : ประกอบด้วย ถังร้อน ปากขวด ถังกระดาษ และซีฟ้าย

ถาม : วิธีการทำหัวเชื้อชีวภัณฑ์ มีวิธีการคร่าวๆ อย่างไรบ้าง

ตอบ : เริ่มจากการผสมข้าวสารและข้าวเปลือกในอัตราส่วน 10:1 จากนั้นแช่ข้าวไว้ค้างคืน แล้วจึงนำมาพักทิ้งไว้ให้สะเด็ดน้ำ 1 ชั่วโมง จากนั้นบรรจุใส่ถุงละ 3.5 กรัม แล้วจึงปิดปากขวดด้วยซีฟ้าย และนึ่ง 4 ชั่วโมง แล้วจึงเอามาพักให้เย็น จากนั้นจึงเชี่ยหัวเชื้อสารชีวภัณฑ์ ปริมาณ 1 กรัม ลงในถุง ปิดจุกด้วยซีฟ้ายดังเดิม แล้วนำไปไว้ที่แห้งเย็น หลีกเลี่ยงความชื้น สามารถเก็บไว้ได้นานถึง 6 เดือน

ฐานการเรียนรู้ที่ 4

การทำปศุสัตว์

การส่งเสริมปศุสัตว์ เริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วย สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์ โดยถ่ายทอดความรู้การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร กองทุนวัคซีนให้ชาวบ้านทำวัคซีนเอง เพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : สูตรอาหารลดต้นทุน มีวิธีการทำอย่างไร

ตอบ : หยวกกล้วยสับ 100 กิโลกรัม เกลือ 1 กิโลกรัม น้ำตาลทรายแดง 4 กิโลกรัม หมักทิ้งไว้ 7 วัน จากนั้นจึงปิดฝาให้สนิทห้ามให้อากาศเข้า สูตรนี้สามารถเก็บได้นานถึง 15 วัน

ถาม : ข้อแตกต่าง ระหว่างหญ้าเนเปียร์ หวาน พันธุ์อิสราเอล กับพันธุ์ปากช่อง เป็นอย่างไร

ตอบ : หญ้าเนเปียร์หวานพันธุ์อิสราเอล จะมีโปรตีนที่มากกว่า โดยเฉลี่ยที่ 12 เปอร์เซ็นต์ แต่การโตจะช้ากว่าพันธุ์ปากช่อง ซึ่งพันธุ์ปากช่องจะ

มีอัตราการโตที่เร็ว แต่มีปริมาณโปรตีนที่น้อย โดยเฉลี่ยที่ 8 เปอร์เซ็นต์

ถาม : ต้นกล้า ราคาเท่าใด

ตอบ : ขณะนี้ราคากล้าละ 1-4 บาท แล้วแต่ปริมาณการสั่งซื้อ

ถาม : หญ้าเนเปียร์หวานพันธุ์อิสราเอล สามารถปลูกได้ทุกพื้นที่หรือไม่

ตอบ : สามารถปลูกได้ทุกพื้นที่ แนะนำที่สภาวะชุ่มชื้น มีปริมาณน้ำเพียงพอและไหลเวียนตลอดเวลา จะช่วยให้รักษาระดับโปรตีนในหญ้าให้คงที่ได้

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับ ผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นางรัชนิ : เป็นชาวบ้านห้วยสำนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งการค้าและเสพ แต่เป็นผู้ใช้เงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด ไม่เคยทำงานหาเงินเอง มีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงให้เงินใช้ตลอด ใช้ชีวิตสุขสบาย เมื่อผู้มีอิทธิพลถูกจับตัวไปและโครงการร้อยใจรักษ์เข้ามา เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีสิทธิมีเสียงมากขึ้น หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ตอนนี้ทำงานเป็นลูกจ้างโครงการรายวัน ก็ใช้เงินประหยัด แต่ก็ภูมิใจที่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ด้วยตนเอง

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพยาตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ขอบครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากพี่น้อง ได้กินยาฆ่าแมลงยาฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริงเพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำหน้าที่

ตอนนี้เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการ ฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

นายมานิต : เป็นคนสุพรรณบุรี มาได้ภรรยาหมู่บ้าน บ้านยะผ่า สาเหตุที่เสพยา เนื่องจากเครียดกับปัญหาชีวิตมั่วๆ เข้าร่วมโครงการครั้งแรก โดยได้รับคำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสาสมัครบำบัด หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัดคนในชุมชนให้การต้อนรับอย่างดีมาก วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

นายสมบุญ : ติดยาเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่มถ้าไม่เสพด้วย เริ่มเสพมาตั้งแต่อายุ 13 เสพกัญชา ผงขาว เคยบำบัดหลายครั้งแต่ก็กลับมาเหมือนเดิม เพราะสภาพแวดล้อมรอบข้างเหมือนเดิม การเข้าร่วมโครงการอาสาทำดี มีพี่ๆ ทหารเป็นผู้ดูแลที่ดี และมีหมอดูแลที่ดี พี่ เพื่อนรอบข้างให้กำลังใจ ปัจจุบันครอบครัวให้อภัย คนรอบข้างให้กำลังใจ และให้โอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่

คำถามจากผู้เข้าร่วมจากการแลกเปลี่ยน

ประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถาม : ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร หากนำกัญชา มาใช้เสรีอย่างถูกกฎหมาย

ตอบ : (คุณสมบุญ) โดยส่วนตัวมีความคิดเห็นว่างัญชา หากได้รับในปริมาณ น้อย อาจส่งผลดีในการรักษา แต่ในทางกลับกันหากผู้ที่ได้รับสาร จากกัญชาต่อเนื่อง และไม่สามารถควบคุมปริมาณการใช้ด้วยตัวเองได้ อาจได้รับผล กระทบการเสพติดกัญชา เรื้อรัง อาจลุกลามไปสู่ อาการเสพติด

กัญชา โดยอาการจะปวดตัวรุนแรง คล้ายปวดกระดูก หนาวสั่น ปากซีดสั่น เป็นต้น

ถาม : ในชุมชนที่มีการค้ายา จำเป็นหรือไม่ที่ต้องค้าทุกระวังเรือน แล้วผู้ที่ไม่ค้าจะได้รับผลกระทบหรือไม่

ตอบ : ส่วนใหญ่แล้ว ในชุมชนที่มีการค้ายาจะได้รับแรงกดดันจากผู้มีอิทธิพลให้ทำการค้า หากครัวเรือนใดไม่ค้ายา จะต้องมีการส่งส่วยให้แก่ผู้มีอิทธิพล และความไม่มั่นคงในการอยู่อาศัย

ถาม : ยาบ้าในพื้นที่นี้ มีราคาถูกใช้หรือไม่

ตอบ : แต่เดิมก่อนเข้าโครงการ มีราคา 3 เม็ด 100 บาท แต่ปัจจุบัน 8 เม็ด 100 บาท

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับ

ผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นายสุรัตน์ สุจาศิริวงศ์ ผู้ใหญ่บ้าน บ้านเมืองงามใต้ และ นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่เมาะ ได้เกริ่นนำโครงการร้อยใจรักซ์ และได้บรรยายถึงความ เป็นมาเหตุผลที่เข้าร่วมการดำเนินโครงการ ดังนี้

ก่อนมีโครงการฯ มาในพื้นที่ในชุมชนมี ปัญหากลุ่มผู้มีอิทธิพลและยาเสพติด อยู่ในระดับรุนแรงทำให้คนในชุมชนเกิดความเดือดร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจากโครงการเข้ามาดำเนินการมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมเป็นจำนวนมากและได้จัดประชุมเพื่อหาความร่วมมือ ในการดำเนินการ ซึ่งมีชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า 80% และที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเข้าร่วมโครงการ ร้อยใจรักซ์ทั้งหมด ในการดำเนินการช่วงแรกมีบ้าน ห้วยसान หมู่ที่ 10 เข้าร่วมโครงการต่อมามีการ ดำเนินการต่ออีก 3 หมู่บ้านและเข้าร่วมการพัฒนา โครงการเป็นต้นแบบการพัฒนาาร่วมกัน

ในช่วงขั้นแรกของการดำเนินการคือศึกษาพื้นที่สำรวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคมหลังจากนั้นได้รวบรวมข้อมูล แ ล้วคืน ข้อมูลให้แก่ชุมชน ได้จัดกระบวนการในการค้นหาปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการประชาคมซึ่งในเวทีการประชาคมได้มีหลายหน่วยงานเข้ามาร่วมรับฟัง และได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา จากการจัดเวทีประชาคมทำให้ได้แนวทางในการแก้ไข ดังนี้ ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาอาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจากรับทราบปัญหาแล้วหน่วยงานปกครองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการประชาคมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อการบังคับใช้ในหมู่บ้านให้สำเร็จ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแลกันเอง

คำถามจากผู้เข้าร่วมอบรมการแลกเปลี่ยนภา ราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

ถาม : มีวิธีการจัดการแก้ไขปัญหามั้เสพยาเสพติดในพื้นที่อย่างไร รวมถึงมีวิธีการติดตามผลบ้างหรือไม่
ตอบ : ทางโครงการได้มีการร่วมมือกับหน่วยงานทุกภาคส่วน เพื่อให้ผู้เสพยาเสพติดได้รับโอกาสในสังคม โดยให้ผู้เสพยา เข้าร่วมในโครงการ หลักสูตร 60 วัน อาสาทำ ดี ผู้เสพจะด้รับ บการบำบัดอย่างถูกวิธีและไม่ให้หวนกลับเข้าสู่วงจรเดิม ซึ่งได้มีการติดตามผลผู้บำบัดยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง เดือนละ 3 ครั้ง

ถาม : ได้มีการติดตามการเฝ้าระวัง ปัญหา เบี่ยงเบนการใช้สารเสพติด หรือ การใช้สารทดแทนยาเสพติดของผู้บำบัดยาบ้างหรือไม่
ตอบ : มีผู้ที่ได้รับการบำบัดยาเสพติดในโครงการอาสาทำดีบางราย ที่มีอาการเบี่ยงเบนการใช้ สารเสพติด โดยวิธีการใช้สารอื่น ทดแทน เช่น สุรา

ดมกาว หรือสารระเหยอื่นๆ โดย การตรวจอาสาทำดีในแต่ละครั้ง เมื่อตรวจพบ จะทำการลงบันทึก และใช้กฎระเบียบหมู่บ้านไว้กวดขัน หากสารเสพติดชนิดใดไม่ผิดกฎหมาย ก็จะตักเตือน และห้ามให้กระทำ การผิดซ้ำ หรือในกรณีติดสุรานอกจากการตักเตือนและใช้กฎระเบียบหมู่บ้านแล้ว คือฝากขัง เพื่อปรับนิสัยและทัศนคติ

ถาม : โครงการนี้ทำไมถึงมีบทบาทการช่วยเหลือชาวบ้านเพียงแค่ 4 หมู่บ้านหลัก โดยที่ไม่ขยายผลไปยังหมู่บ้านอื่นๆ
ตอบ : โครงการนี้จะดำเนินการเริ่มแรกใน 4 หมู่บ้านหลัก ที่ยินยอมให้ทางโครงการเข้ามามีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหในพื้นที่ และมีแผนในการขยายผลโครงการ ไปยังหมู่บ้านข้างเคียงในอนาคต

การสรุปกิจกรรมและมอบการบ้าน

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

กล่าวสรุป กิจกรรมผลการอบรมและแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาโครงการฯ บ้านห้วยสำน คือ การพัฒนาให้คนมีโอกาส สร้างทางเลือกให้กับคนในพื้นที่เพื่อไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การพัฒนาโครงการฯ เข้าไปพัฒนาในทุกๆ ด้านเน้นการพัฒนาแบบองค์รวมให้ครอบคลุมทุกมิติ ในระยะแรกของการพัฒนาเริ่มจากการศึกษาบริบทพื้นที่ ศึกษาภูมิสังคมให้เข้าใจพื้นที่อย่างถ่องแท้ก่อน หลังจากนั้น จึงเข้าสู่กระบวนการคืนข้อมูลเพื่อให้เกิดการระเบิดจากข้างใน

ให้ตระหนักถึงปัญหาแล้วจึงพัฒนาร่วมกันในระดับท้องที่ท้องถิ่นหน่วยงานราชการที่สำคัญ คนในชุมชนต้องร่วมออกแรงด้วยในทุกกระบวนการเพื่อสร้างความเป็นเจ้าของให้เกิดขึ้นตลอดโครงการฯ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการดูแลไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

ได้มอบการบ้านสำหรับผู้เข้าอบรม 2 ข้อ คือ

1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน

2) ผู้เข้าอบรมกลับไปปรึกษาหารือเพื่อเสนอโครงการแก้ไขปัญหาคือความต้องการของหมู่บ้านชุมชน

โดยมีหลักเกณฑ์ คือ

1. เป็นโครงการที่ต้องแก้ไขปัญหในชุมชนของท่าน โดยผ่านการเห็นชอบจากประชาคมหมู่บ้าน
2. ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านแรงงาน อาหาร ระหว่างปฏิบัติงาน หรือการมีส่วนร่วมอื่นๆ
3. สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ จะมอบงบประมาณสมทบให้กับโครงการบางส่วน โดยงบประมาณหลักจะต้องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การสรุปกิจกรรมการอบรม

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ กระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาได้

เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ” ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจ ต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และมาฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการอบรม

1. วิธีการเก็บ ดูแลรักษา พันธุ์ข้าวอีโต้ (กข21)
2. การพัฒนาปศุสัตว์ พันธุ์สัตว์
3. การพัฒนาพันธุ์ และส่งเสริมหมูดำดอยตุงให้กับคนในชุมชน
4. การเลี้ยงไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ โดยใช้หญ้าเนเปียร์เป็นอาหาร
5. การส่งเสริม การปลูก หล้าเนเปียร์หวาน พันธุ์อิสราเอล และพันธุ์ปากช่อง
6. การทำอาหารหมักลดต้นทุน จากต้นกล้วย และหญ้าเนเปียร์
7. การส่งเสริมกองทุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชาวบ้าน
8. ความสามัคคีของคนในชุมชนในการพัฒนาระบบน้ำ
9. การทำอ่างพวงสันเขาแบบชอยซีเมนต์ และแบบพลาสติก
10. ข้อดีข้อเสียของอ่างพวงสันเขาแต่ละประเภท
11. การใช้ระบบกัลกน้ำ เพื่อการลำเลียงน้ำ จากที่สูงลงที่ต่ำ สำหรับการ นำไปใช้ ประโยชน์ ในการเกษตร
12. การดูแลรักษาป่า ต้นน้ำ ป่าอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์จากป่าใช้สอย
13. การจัดการพื้นที่เนินเขา ที่ดอน และที่นา เพื่อการปลูกพืชผสมผสาน
14. การใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมีในแปลงนา

15. การปลูกพืชผักสวนครัวแบบผสมผสาน คือ การปลูกพืชระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว
16. การบริหารจัดการน้ำ โดยคณะกรรมการดูแลน้ำของหมู่บ้าน

แนวทางการนำไปปรับใช้ในพื้นที่

1. การนำสายพันธุ์ไก่ดำภูพานไปเลี้ยงชุมชน
2. การนำสูตรอาหารลดต้นทุนไปเลี้ยงสัตว์
3. นำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ให้กับชาวบ้านในชุมชน
4. การปลูกไม้ยืนต้นปรับภูมิทัศน์ในพื้นที่
5. การนำสูตรปุ๋ยหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ไปใช้ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิต ทางเกษตร
6. การนำ วิธีการบริหารจัดการ น้ำ ไปปรับใช้ ในชุมชน
7. การใช้ระบบกัลกน้ำ เพื่อการลำเลียงน้ำไปใช้ในพื้นที่ทางการเกษตร

การประเมินความพึงพอใจ รุ่นที่ 1/52 ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน				
ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	100.00	-	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	77.08	22.92	-	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	81.25	18.75	-	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	85.42	14.58	-	-
วิทยากรมีความรู้	93.75	6.25	-	-
สถานที่อบรม	70.83	27.08	2.08	-
สถานที่พัก	56.25	37.50	6.25	-
อาหารและเครื่องดื่ม	77.08	22.92	-	-

หมายเหตุ มีผู้ส่งแบบประเมิน 48 คน จาก 53 คน